

Raadsvoorstel

Raadsvergadering d.d.	: 28 november 2017
Agendapunt	: 7
Portefeuillehouder	: dhr. H.W. van Gelder
Onderwerp	: gemeentelijke bijdrage Werelderfgoedcentrum
B&W besluit d.d.	: 14 november 2017

Leens, 14 november 2017

Aan de raad.

Inleiding

In september 2015 heeft de gemeenten De Marne samen met de provincie Groningen de visie en ambities voor de tweede fase van de ontwikkeling van het Programma Lauwersoog vastgesteld. Een van de belangrijkste ambities is de realisatie van een Werelderfgoedcentrum Waddenzee (WEC). Op basis hiervan hebben de provincie en de gemeente partners gezocht, die de ambitie om een werelderfgoedcentrum te realiseren delen. Die partners zijn gevonden in de Zeehondencrèche Pieterburen, Staatsbosbeheer en de Exploitatiemaatschappij Haven Lauwersoog. De ambitie, rolverdeling en werkwijze tussen deze vijf partijen is vastgelegd in een intentieovereenkomst. Inmiddels is de Stichting Werelderfgoedcentrum Waddenzee in het leven geroepen die een personele unie is aangegaan met het Zeehondencentrum waarmee 1:1 sprake is van dezelfde organisatie. Deze stichting is verantwoordelijk voor de realisatie en exploitatie van het WEC. De plannen van deze stichting zijn verwoord in een projectplan Werelderfgoedcentrum Waddenzee (zie bijlage).

Doelen van het WEC zijn:

- Bewustzijn en bevestiging van de waarde van de Waddenzee en het Lauwersmeergebied aan een groot internationaal publiek.
- Kwalitatieve en kwantitatieve impuls aan economie, recreatie en toerisme van het Waddengebied.
- Internationaal voorbeeld op het gebied van duurzaamheid en het samenbrengen van educatie, onderzoek, ondernemerschap en beleving.

Het WEC krijgt een unieke combinatie van science en entertainment:

- Het verhaal van de natuur (Wadden en Nationale Parken)
- De zeehond als bio-indicator van het ecosysteem
- Cultuurhistorie van het gehele Waddengebied
- Samenwerking met (internationale) kennisinstellingen en waarde-creatie met het MKB
- Samenwerking met en onderscheidende aanvulling op bestaande (inter-) nationale Waddencentra

Gebaseerd op dit plan is ook een onderlinge taakverdeling overeengekomen tussen de projectpartners. Aan de gemeente De Marne wordt een investering gevraagd van 1,0 mln. euro om de totstandkoming mede mogelijk te maken. De focus van de gemeentelijk inzet komt vooral te liggen op de herinrichting van de openbare ruimte.

Op 16 februari en 24 oktober 2017 bent u door de initiatiefnemers geïnformeerd over de inhoud, haalbaarheid en governance van de plannen.

Voorstel

1. Een investeringskrediet van 1,0 mln. euro beschikbaar stellen ten behoeve van de ontwikkeling van het Werelderfgoedcentrum Waddenzee.
2. De gemeentelijk middelen in de hoofdzaak benutten voor de herinrichting van de openbare ruimte rond het Werelderfgoedcentrum.
3. De afschrijvingslasten k€ 40 per jaar te dekken uit de bestemde reserve Werelderfgoedcentrum.

Argumenten

Overweging

1. Het projectplan van stichting WEC-W geeft een goed beeld van de wijze waarop het werelderfgoedcentrum kan worden gerealiseerd, wat daarvoor nodig is en op welke terreinen nader onderzoek moet plaatsvinden.
2. Het plan geeft op een ambitieuze wijze invulling aan de wens van de gemeente voor de realisatie van een werelderfgoedcentrum in Lauwersoog. Daarmee zal een belangrijke en wezenlijke impuls worden gegeven aan de toeristische en economische ontwikkeling van de gemeente De Marne en de regio.
3. Het plan lijkt realistisch en haalbaar. Draagvlak onder stakeholders is groot, qua middelen is de benodigde dekking (incidenteel en exploitatie) nagenoeg rond. De organisatie van de stichting WEC is aan het opschalen om deze klus op een professionele wijze uit te voeren.
4. De gevraagde gemeentelijke bijdrage van 1 miljoen verhoudt zich goed ten opzichte van de totaalinvestering, de bijdragen van derden en die van marktpartijen.

Risico

De taakverdeling is zodanig dat de gemeente qua uitvoering enkel verantwoordelijk wordt voor de voorbereiding en uitvoering van de herinrichting van de openbare ruimte. De totale investering hiervan wordt geraamd op 3,15 mln. De risico's die hiermee gemoeid zijn betreffen reguliere risico's bij infrastructurele projecten (overschrijding van het budget, voldoen aan de aanbestedingsvereisten en subsidiecriteria). Vergelijkbare risico's loopt de gemeente ook bij andere Proloogprojecten die onder haar verantwoordelijkheid worden uitgevoerd (Lauwersom en Strandweg). Aan de start van de uitvoering van het Proloogprogramma zijn diverse beheersmaatregelen geïmplementeerd om deze risico's te verkleinen. Het gaat hierbij om: tussentijdse accountantsverklaring, inrichten van een verplichtingenadministratie en het aanstellen van een financieel controller.

Risico's betreffende de bouw en exploitatie van het WEC komen te liggen bij de stichting WEC-W en marktpartijen.

De gemeenteraad wordt in november gevraagd haar bijdrage beschikbaar te stellen. Dit bedrag wordt deels gebruikt voor de dekking van voorbereidingskosten die worden uitgegeven voorafgaand aan het definitieve go/no-go besluit in maart 2018. Het gaat hierbij om de volgende kosten:

Projectleiding t/m mrt '18	43.750
Opstellen bestemmingsplan	15.850
Project MER-procedure	42.000
Parkeerbeleid	6.000
Structuurplan openbare ruimte	22.050
Structuurplan bebouwing	44.859
	174.509

Dit bedrag moet als een desinvestering worden beschouwd wanneer het go/no-go besluit negatief uitvalt. Overwegingen hierbij zijn:

- Voorfinanciering van dergelijke majeure projecten hoort bij de rol van de lokale/regionale overheid in gebieden met een ijl investeringsklimaat. Zonder een voorfinanciering komen dergelijke projecten niet van de grond. De markt zal dit niet vanaf dag 1 helemaal oppakken.
- Het risico is overzichtelijk. De kans dat het hele project alsnog niet doorgaat is beperkt en hangt nu nog vooral af van het Waddenfonds.
- Ook de provincie kent een vergelijkbaar besluitvormingstraject die wordt doorlopen voorafgaand aan de subsidiebeschikking van het Waddenfonds. Gedeputeerde Staten is bevoegd om een beschikkingsbesluit te nemen over de bijdrage van 5,0 mln, wel is met de Staten afgesproken dat zij hierover worden gehoord. Het GS besluit staat gepland voor december, de bespreking met de Staten vindt daarna plaats in januari.
- Streven is er op gericht om de tijd tussen het definitieve go/ no-go besluit en start bouw zo kort mogelijk te houden. Dit heeft ook te maken met de verwachte prijsstijging van bouwkosten. Een uitstel van 1 maand leidt tot een gemiddelde stijging van de aanneemsom met € 50.000,-. Dit is een risico dat ligt bij de stichting WEC-W en de marktpartijen. Zij zijn daarom gebaat bij een zo compact mogelijk besluitvormingstraject.

Uitvoering

Investing en beoogde dekking

Vooralsnog wordt op hoofdlijnen gewerkt met een maximaal benodigde investering van € 29,2 miljoen euro. Hiervan draag het Zeehondencentrum zelf € 3,0 mln. bij. Aan de provincie wordt een bijdrage gevraagd van € 5 mln., de gemeente € 1,0 mln. en het Waddenfonds ca. € 9,6 mln.

De resterende 10,6 mln. is afkomstig van private partijen. Bovenstaande bedragen zijn door de partijen toegezegd dan wel gereserveerd voor deze ontwikkeling. Op dit moment wordt er door de stichting WEC-W gewerkt aan het definitief beschikt krijgen van de benodigde middelen.

Herinrichting openbare ruimte

Als onderdeel van bovenstaande 29,2 miljoen wordt de investering in de openbare ruimte geraamd op € 3.150.000,-. De beoogde dekking van dit bedrag bestaat uit door stichting WEC-W te ontvangen subsidies (Waddenfonds en provinciale bijdrage) en een bijdrage van € 1,0 miljoen euro van gemeente De Marne. Met stichting WEC-W worden nadere afspraken gemaakt over de wijze waarop de subsidies worden doorbeschikt aan de gemeente.

Zoals eerder gezegd, de gemeentelijk scope is gericht op de herinrichting van de openbare ruimte en kent daarnaast nog taken op gebied van: herijken van het parkeerbeleid, vergunningverlening en bestemmingsplan / mer-procedure en het (onder voorwaarden) beschikbaarstellen van haar

grondpositie. De gemeentelijke taken zijn beschreven in een gemeentelijk projectplan en kunnen worden gedekt vanuit het investeringskrediet.

Planning en Fasering

In deze eerste periode tot maart 2018 wordt gewerkt aan de kaders, het opstellen van het Programma van Eisen en selecteren van het ontwerpteam. Vervolgens worden de plannen verder uitgewerkt en gerealiseerd. De planning in hoofdlijnen is:

- Definitiefase 5 maanden, gereed 1 maart 2018
- Ontwerpfase 10 maanden, gereed 1 januari 2019
- Realisatiefase 16 maanden, gereed 1 mei 2020.
- Inrichting en testen 5 maanden, gereed 1 juni 2020
- Experience 26 maanden, gereed 1 juni 2020
- Opening op 6 juni 2020

Tussentijds zijn er nog diverse go/no-go momenten.

- Aan het eind van de definitiefase (maart 2018) is duidelijk of het Waddenfonds daadwerkelijk een subsidiebeschikking afgeeft. Op dat moment moeten ook de overheidsreserveringen zijn omgezet in beschikkingen en/of kredieten.
- Aan het eind van de ontwerpfase is duidelijk of de geraamde (bouw)kosten overeenkomen met de aanbiedingen uit de markt en moeten alle uitvoeringscontracten zijn getekend.

Betrokkenheid van de gemeenteraad

De gemeenteraad wordt regelmatig op de hoogte gehouden over de voortgang. Daarnaast zullen ook een aantal concrete voorstellen ter besluitvorming worden voorgelegd. Wij houden hierbij nu rekening met de volgende stappen en planning:

1. November 2017, beschikbaar stellen investeringskrediet van 1,0 mln.
2. November 2017, mer-beoordeling (separaat voorstel)
3. April 2018, ophogen investeringskrediet. In maart 2018 is bekend of het Waddenfonds haar beschikking heeft afgegeven. Deze beschikking is randvoorwaardelijk van belang voor het doorgaan van het project. Op basis hiervan kunnen vervolgens afspraken worden gemaakt met de stichting WEC-W over het doorbeschikken van subsidies naar de gemeente ten behoeve van de openbare ruimte.
Met het nu voorliggende raadsbesluit komt een krediet beschikbaar van 1,0 mln. euro. Wanneer de doorbeschikking van de subsidie aan de gemeente een feit is, zal het investeringskrediet met dit bedrag moeten worden verhoogd naar 3,15 mln. euro. Pas daarna kan de daadwerkelijk investering in de openbare ruimte plaatsvinden. Voor de ophoging van het investeringskrediet is instemming vereist van de gemeenteraad.
4. September 2018, vaststelling bestemmingsplan en mer-beoordeling.

**Het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente De Marne,**

de gemeentesecretaris,

mevr. drs. J.C.H.G.M. Bottema

de burgemeester,

dhr. F.H. Wiersma